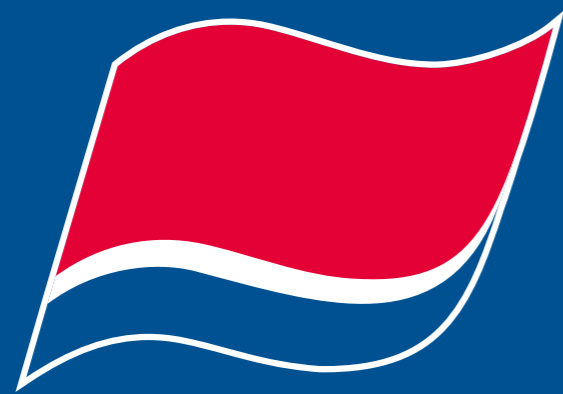

Fjord1

BEREKRAFTSRAPPORT
2021

Best på miljøvennleg og
påliteleg transport

Innhald

ANSVARLEG VERKSEMD OG LANGSIKTIG BEREKRAFTIG VERDISKAPING	6
Utvikling av berekraftsarbeidet i Fjord1	10
Tydeleg sammenheng mellom visjon, mål og samanhengar	12
Berekraft i organisasjon, eigar og beslutningstakarar	12
Berekraft sett frå eit eigarperspektiv	13
FJORD1 TEK ANSVAR FOR KILMAET OG FJORDANE VÅRE	16
Klimaregnskap i samsvar med GHG protokollen	19
Utslepp frå Biodrivstoff	22
Energiforbruk og energifordeling	23
NOx utslepp	24
Hufthamar-Krokeide – eit ferjesamband som viser veg	25
FJORD1 IVARETEK FOLK OG LOKALSAMFUNN	26
HMS måltal og måloppnåing	27
HMS satsingsområde	30
Dei levande ressursane	30
Kultur for nærvær	33
Fjord ein engasjert samfunnsaktør - sponsorat	36
Etiske retningslinjer	37
FJORD1 ER PÅDRIVAR FOR INNOVASJON OG UTVIKLING	38
Nybygg om ombyggingsprosjekt	41
Elektrifisering og utvikling	42
Deltaking i utviklingsprosjektet med fokus på Hydrogen	42
Bidrag inn i utviklingsmiljø	43
Kompetanseutvikling	43
Rekruttering	44
BEREKRAFTIG HANDLINGAR I HELE VERDIKJEDA	46
Catering – Ferdamat med mindre fotefar	49
Utfasing av eldre fartøy	53
Avfallsplanar	54
Etisk krav ved nybygg og større ombyggingsprosjekt	54

Elektrifisering av ferjer og hurtigbåtar, og satsing på ny teknologi, er viktige tiltak for å nå globale og nasjonale klimamål.

Ansvarleg verksemd og langsiktig berekraftig verdiskaping

- Utvikling av berekraftsarbeidet i Fjord1
- Tydeleg sammenheng mellom visjon, mål og samanhengar
- Berekraft i organisasjon, eigar og beslutningstakarar
- Berekraft sett frå eit eigarperspektiv

Ansvarleg verksemd og langsiktig berekraftig verdiskaping

“Fjord1 – Best på miljøvenleg og påliteleg transport.”

Med denne visjonen har vi i Fjord1 lagt premissane for berekraftsarbeidet i selskapet.

Fjord1 har ei avgjerande rolle som næringsaktør i store delar av Noreg. Fjord1 bidreg til at små samfunn vert knytt saman, og at store delar av kyst-Noreg kan utnytte sine særeigenskapar, sin kompetanse og at berekraftige ressursar kan bidra inn i samfunnsøkonomien. Dette skapar grunnlag for eit samfunn basert på langsiktig berekraftig verdiskaping i samfunnet.

Auka grad av elektrifisering vert underbygd av ein aukande driftsstabilitet. Ingen skal frykte at miljøvenlege satsingar går på kostnad av sikker drift og høg driftsstabilitet.

Gjennom elektrifisering, auka bruk av berekraftige energikjelder og sterkt fokus på å hindre utslepp til sjø, tek selskapet sitt ansvar for å nå FN sine berekraftsmål i 2030.

Globale mål for ei berekraftig utvikling vert vidareført i nasjonale og regionale føringar som endrar selskapet sine rammevilkår. Forventingar frå dei reisande, omgjevnadane våre og ikkje minst frå Fjord1 sine eigne tilsette og eigarar, gjer at berekraftsarbeidet vert intensivert.

Klimaarbeidet er ei av vår tids største utfordringar. Elektrifisering av ferjer og hurtigbåtar, og satsing på ny teknologi, er viktige tiltak for å nå globale og nasjonale klimamål. Fjord1 si satsing på elektrisk drift gir allereie betydelege resultatet, og vår erfaring med teknologi kombinert med sikker drift gir grunnlag for nye satsingar både internt i Noreg og i andre land.

Våre oppdragsgjevarar stiller strenge krav til oss i kontraktane, på same måte som vi igjen stiller strenge krav til våre leverandørar. Fjord1 skal også stille krav til oppdragsgjevarane våre, både i høve til utvikling av eksisterande kontraktar, men også til nye kontraktar som skal ut i marknaden. Vår oppfatning er at alle nye kontraktar må innehalde krav til reduserte klimaotslepp,

både til luft og til vatn. Tida for kontraktar basert på ein-sidedig fossilt drivstoff er passert.

Selskapet har i 2020 konkretisert kva som er våre viktigaste bidrag for å oppnå desse måla, der seks av desse måla er særleg relevante for oss. Vi bidreg til desse måla både gjennom samfunnsoppdraget vårt, men også gjennom våre kommersielle aktivitetar på utsida av dei offentlege kontraktane.

Desse måla med underpunkt, gir selskapet tydelege rammer for selskapet sitt arbeid for å oppnå FN sine berekraftsmål.

Dei seks måla er beskrive i figuren under.

La oss alle bidra vidare til ei verdiskaping i heile samfunnet, basert på berekraftige løysingar.

Dagfinn Neteland
Administrerende direktør i Fjord1

Utvikling av berekraftsarbeidet i Fjord1

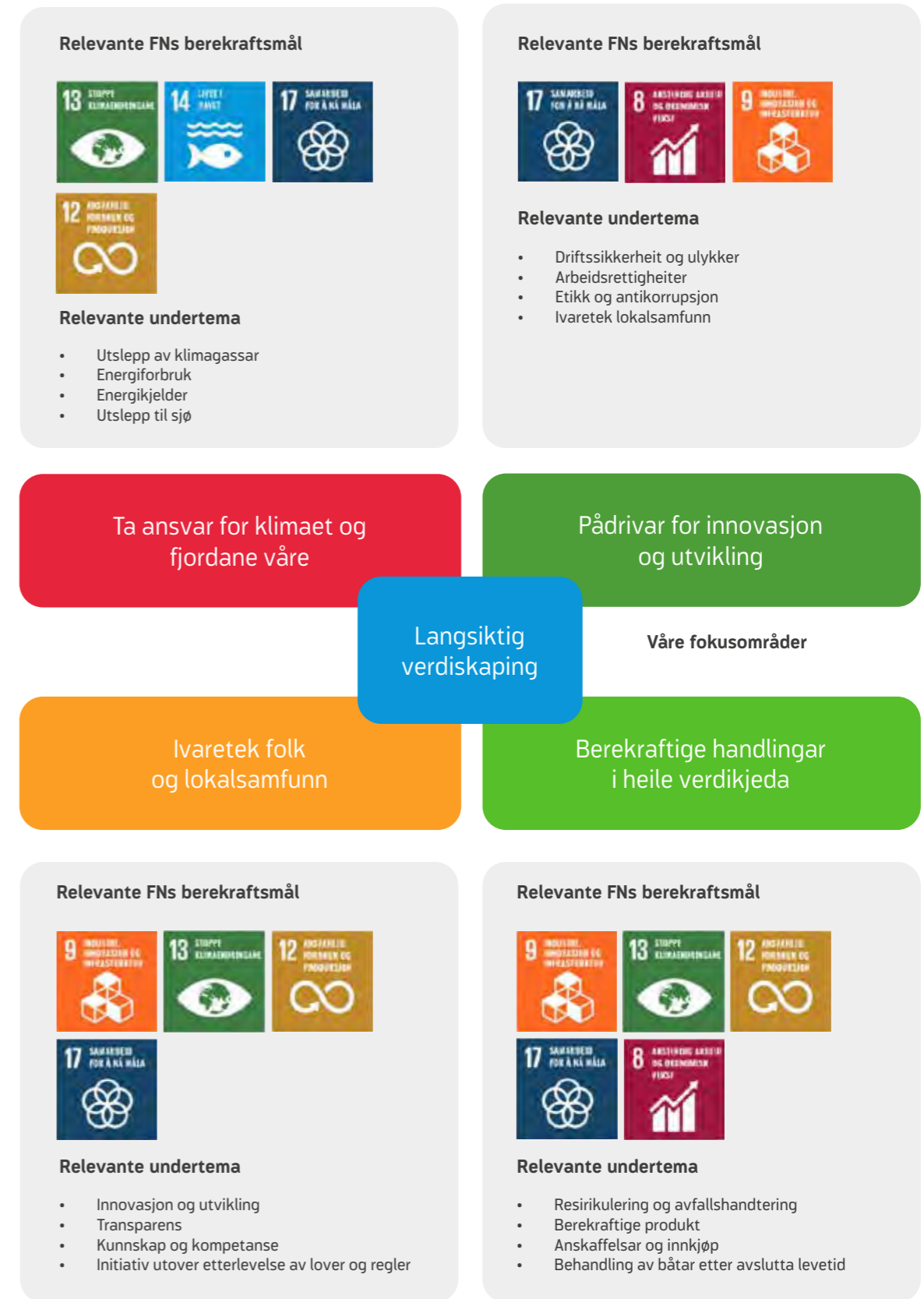
For Fjord1 handlar berekraftsarbeidet om meir enn å etterleve kontraktar, tilfredsstillende lovar og reglar, eller å bruke berekraft som marknadsrapportering. For Fjord1 handlar også berekraft om det å utnytte sin posisjon som ein sentral næringslivsaktør, til å skape motivasjon, for vidare å skape eit berekraftig samfunn som skal skape glede for framtidige generasjonar. Å utvise evne til å endre eigen kurs, i tillegg til å påverke aktørar ein samhandlar med, har difor vore eit viktig element i utviklinga av berekraftsarbeidet.

Det har difor vore viktig for selskapet å gjennomføre ein hovudsaksanalyse, for å kunne identifisere kva som er viktige drivarar i berekraftsarbeidet for Fjord1, slik at ein på best mogleg vis kan utnytte dei ressursane som er tilgjengelege. I dette arbeidet har ein lagt vekt på både selskapet sin direkte innsats, kva som kan skape

motivasjon hos eigne tilsette, og kva som er viktig for dei aktørane selskapet samhandlar med.

Resultata er basert på intervju med interne og eksterne ressursar, i tillegg til ei kvalitativ vurdering av ei intern prosjektgruppe.

Resultata frå hovudsaksanalysen kan kort oppsummerast slik:

Tydeleg sammenheng mellom visjon, mål og samanhengar

Selskapet sin visjon har lenge sett hovudretning for arbeidet i selskapet. Gjennom eit meir dedikert berekraftsarbeid har selskapet, gjennom hovudsaks- og interesseanalysar, konkretisert dette i tydelege fokusområde, med undertema som er knytt til FN sine berekraftsmål.

Det er i fjordane selskapet opererer. Det er difor viktig at vi som aktør sørger for at våre bidrag til samfunnet vert gjennomført på ein måte som avgrensar våre utslepp så mykje som mogleg både til luft og sjø, og som i sterkast mogleg grad skapar vidare grunnlag for vekst og berekraftig ressursutnytting i kystsamfunnet.

Dette skal skje på ein slik måte at både dei tilsette og dei reisande skal kjenne seg trygge, og slik at vi kan halde fram med å knyte folk saman og skape livsgrunnlag på stadene vi operer mellom.

Skal vi lukkast i dette må teknologien utviklast. Selskapet ønskjer å vere i forkant av utviklinga og vil vere ein pådrivar internt, men også gjennom deltaking i teknologiske fora.

Fjord1 skal saman med andre aktørar bidra til å utvikle framtida sine løysingar.

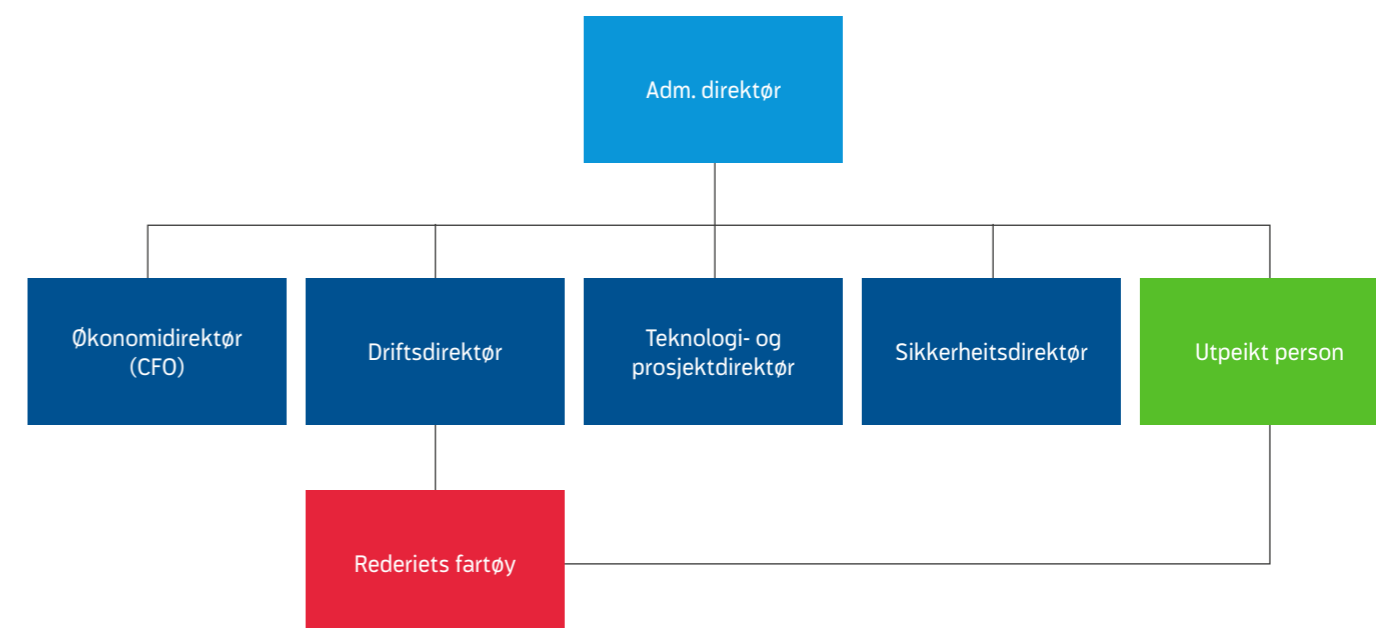
Det er samtidig viktig å tenke berekraftige handlingar i heile verdikjeda, som er sterke bidrag isolert sett, men også handlingar som gir motivasjon for berekraftsarbeidet gjennom synlege handlingar.

Berekraft i organisasjon, eigar og beslutningstakarar

For utfyllande informasjon om organisering, selskapsleiing og eigarstyring viser ein til selskapet sin Årsrapport 2021.

Fjord1 si selskapsstyring, leiing og organisering har ivaretatt alle relevante myndigheitskrav, lover og forskrifter. Selskapet er, i tillegg til ordinær sertifisering knytt til vår hovudaktivitet, også sertifisert i samsvar med ISO 50001 – energistyring. I denne samanhengen er det oppretta ei eiga stilling som energi- og miljøansvarleg. Stillinga rapporterer til driftsdirektør

Ansvar for dagleg oppfølging av energiforbruk ligg i linjeansvaret i driftsorganisasjonen. Forbetningsarbeid knytt til energieffektivisering vert føljt opp gjennom ein SEEMP (Ship Energy Efficiency Management Plan) for det enkelte fartøy. Forbetringstiltak, målsettingar og ei evalueringa av desse vert gjennomført som ein del av selskapet sitt ordinære forbetringssystem, og vert

rapportert gjennom eigne energimeldingar. I 2021 er det innrapportert 251 energimeldingar.

Ansvar for berekraftsarbeidet ligg hos administrerande direktør Dagfinn Neteland.

I 2021 blei det sett ned ei eiga arbeidsgruppe innanfor berekraft, som skal bidra til eit strukturert og målretta arbeid for å betre prestasjonane gjennom selskapet sin berekraftsstrategi. Grappa er sett saman på tvers av faggrupper i organisasjonen og rapporterer til selskapsleiinga.

Berekraft sett frå eit eigarperspektiv

Fjord1 er verdslaiande på elektriske ferjer og dette er eit resultat av høge krav i anboda, eit sterkt teknologimiljø på Vestlandet og eit eigarskap som er villig til å stille kapital tilgjengeleg.

- Energi skal ein ikkje sløse med, seier Vegard Sævik, styreleiar i Fjord1. Han brenn for energieffektivitet, og at berekraft ikkje skal vere noko diffust ein berre rapporterer om. Det skal vere ein integrert del av den daglege drifta. Krava har ført til akselerasjon av utviklinga av berekraft, ikkje berre når det gjeld miljø, men også berekraft i heile verdikjeda, understrekar han.

Vegard Sævik, styreleiar Fjord1

Risikovilje og tryggleik

Vegard Sævik er fødd inn i skipsfart, skipsbygging og i familieselskapet Havila. Allereie som 32-åringen vart han i 2011 vald inn i styret til Fjord1, og seks år seinare tok han over styreleiarvervet.

- Som eigarar har vi ei grunnhaldning om at vi berre forvaltar denne jorda, og då skal ein verken sløse eller øydeleggje, seier han.

Fjord1 har vore tidleg ute med ny teknologi og styreleiaren er stolt av dei løysingane dei har funne. Men også risikoviljen som måtte til for å finne dei, står det respekt av.

Inkludert dei to som er under bygging, eig Fjord1 no 28 nye elektriske ferjer. I tillegg er eit titals ferjer bygde om frå diesel til elektrisk drift, og dette er god gjenbruk i praksis.

Kring halvparten av ferjene til Fjord1 er allereie anten elektriske eller hybridar, som vil seie at dei er delvis elektrifiserte.

- Alle ferjene våre skal vere miljøvenlege i løpet av kort tid. Eit godt samspel mellom eigarskap, tilsette, og oppdragsgjeverar er avgjerande for at vi skal lukkast. Vidare utvikling av teknologi er viktig, der hydrogen, ammoniakk og etanol også kan vere framtidsløysingar. Nokre ferjestrekningar kan vere for lange til å drifte reint elektrisk, forklarar Sævik. Ny teknologi må også representere driftssikre løysingar. Det er mykje heftig vēr

langs kysten, og tryggleik for passasjerar og mannskap har alltid førsteprioritet i Fjord1.

Pionerar

Vegard Sævik konstaterer at det kan vere vanskeleg å vere «first mover», det vil seie eit selskap som ligg heilt i tet når det gjeld utviklinga av nye produkt. Når teknologien vert meir moden, vil kostnadane verte lågare. Det kostar å vere pionerar. Samstundes er det absolutt eit fortrinn å vere først ute, også økonomisk, når produktet blir så bra som det Fjord1 kan vise til.

- Vi har ei god blanding av generell kompetanse og risikovilje både i Fjord1 og i teknologimiljøet, der den maritime klynga på Sunnmøre er et godt døme, seier sunnmøringen.

Han er aller mest stolt av at Fjord1 har lukkast så godt med å få mange elferjer i drift på kort tid. Kombinasjonen av krav frå oppdragsgjeverar og dei dyktige maritime klyngene på vestlandet, har gjort det mogleg å gå kjapt vidare frå hybride til elektriske løysingar.

- Vi har klart å gjennomføre med små avvik og utan store overskridingar, og samstundes skjøtte dei eksisterande skipa. Det er, og har vore, eit høgt tempo i den omstillinga vi er inne i.

I tillegg har vi redusert talet på uønskte hendingar betrakteleg, det er også ei form for berekraft.

Berekraft er konkurransekraft

Diskusjonane rundt ein ferjefri kyst ser ut til å ha roa seg litt.

- Som ferjereiar er eg prinsipiell motstandar av bruer og tunnelar, ler han.

- Debatten om ferjefri E39 og andre strekningar er meir nyansert no når ferjetilbodet har vorte betre.

Det handlar om å finne løysingar som er berekraftige, også i høve til samfunnsøkonomien. Lågutsleppsferjer kombinert med døgnopne rutetabellar, og ein avgangsfrekvens som er tilpassa behovet, vil i dei fleste tilfelle vere den mest berekraftig løysninga.

Framtida vil vise om Fjord1 klarar å bruke posisjonen til vekst i selskapet. Sævik er godt nøgd der selskapet er no, men han har store ambisjonar for åra som kjem. Mot slutten av 2020-åra skal ei rekke ferjesamband ut på nye kontraktsrundar, og då vil alle ferjeselskap legge seg i selen for å vere mest mogleg berekraftige.

- Dei som ikkje er opptatt av berekraft, mistar konkurransekrafta, slår styreleiaren fast.

Han er oppteken av at nettopp berekraft skal vere ein integrert del av alle operasjonane i selskapet, og ikkje bli sett på som ein tilleggsbyrde, men ha ein eigenverdi i korleis ein gjer ting.

Det er ikkje berre energitypen som seier noko om kor berekraftig eit skip er, det er også viktig korleis sjølve skroget er utforma, slik at ferja treng minst mogleg energi til framdrifta. Materialval, byggjestad og arbeidsvilkåra til verftsarbeidarane, er viktig for berekraft.

Nokre av dei siste ferjene Fjord1 har teke i bruk, MF Smøla og MF Møringen, er bygd på Havyard i Leirvik i Sogn og desse er styreleiaren veldig stolt av.

Ei betre verd

- Vi skal kort og godt vere best på miljøvenleg transport. Reiarlaget ligg allereie heilt i verdstoppen og vi skal stadig bli betre, er visjonen til Sævik og heile Fjord1, som rett og slett vil bidra til ei betre verd gjennom kravfulle visjonar, god organisasjonskultur, tillit og truverd. Selskapet skal ta vare på klimaet og fjordane ved å redusere den negative påverknaden og inspirere andre til å gjere det same. Då må Fjord1 også vere synlege i den offentlege debatten.

Sævik er medviten på eige klimaavtrykk, og trur at berekraft kan kombinerast med velferdsutvikling

Norsk maritim industri og Fjord1 er leiande på teknologi. Denne kunnskapen må også kunne nyttast i andre deler av verda, og som eigar er det naturleg å satse på berekraftige løysingar også utanfor Noreg.

”

Reduksjon av klimautslepp og påverknaden på fjordane våre og nærrområde er svært viktig for Fjord1.

Fjord1 tek ansvar for klimaet og fjordane våre

- Klimaregnskap i samsvar med GHG protokollen
- Utslepp frå Biodrivstoff
- Energiforbruk og energifordeling
- NOx utslepp
- Hufthamar-Krokeide – eit ferjesamband som viser veg

Fjord1 tek ansvar for kilmaet og fjordane våre

Gjennom vårt samfunnsoppdrag som skal knytte samfunn saman på tvers av fjordar og mellom øyer langs kysten, har Fjord1 eit spesielt ansvar for å etterlate seg så små klimaavtrykk som mogleg. Både gjennom utslepp til luft og sjø. Selskapet har difor dei siste åra gjort store investeringar knytt til nye energieffektive fartøy, men også teknologi som i all hovudsak bruker ei elektrisk energikjelde. For selskapet har denne satsinga vore heilt avgjerande i berekraftsarbeidet. Utvikling av ny teknologi er krevjande i høve til økonomi, men også i høve til bruk av ressursar som skal løyse dei utfordringane som oppstår. Det er likevel god motivasjon for det vidare arbeid å sjå at dette gir verdifulle effektar i form av reduserte klimautslepp.

Reduksjon av klimautslepp og påverknaden på fjordane våre og nærområde er svært viktig for Fjord1. Ei styrking av dette arbeidet i kombinasjon med auka omfang av rapportering er difor eit viktig mål for selskapet. Klimarapporteringa er difor ei moglegheit til å måle og evaluere effekten av klimaarbeidet i selskapet, for deretter å sette tydeleg mål.

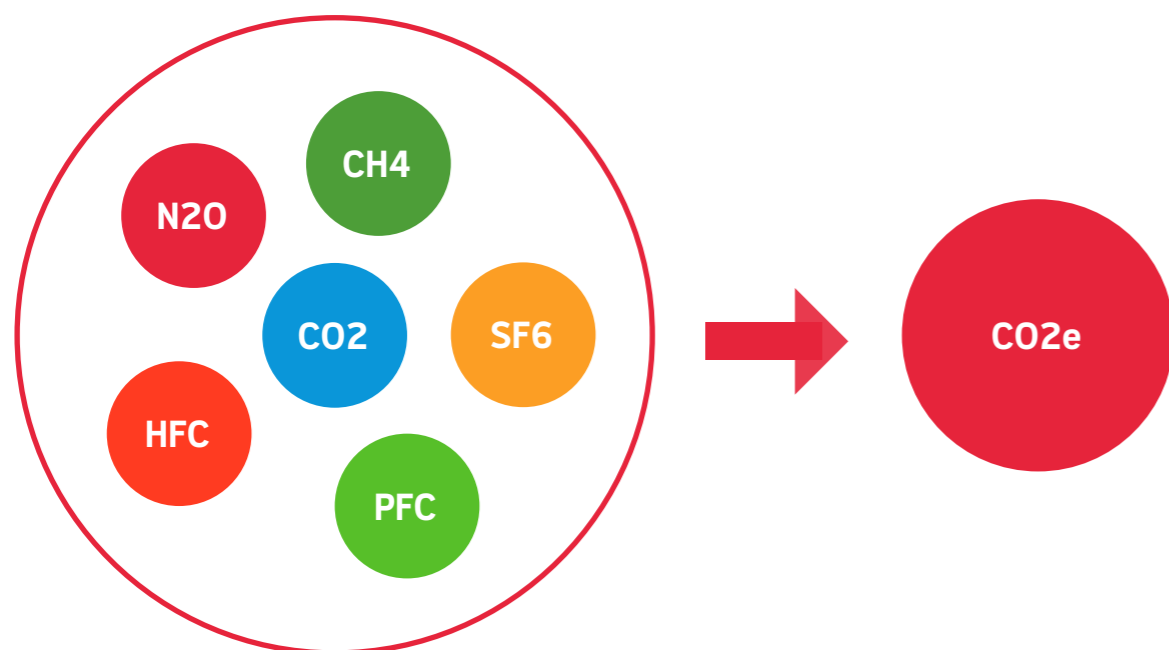
Det er likevel riktig å påpeike at dette arbeidet er under utvikling og at rapporten må sjåast i denne samanheng.

I denne rapporten vert det brukt rapporteringsform operasjonell kontrollaspekt som omtala i GHG-protokollen. Her definerer ein inndeling på kva som inngår i klimarekneskapet i ein organisasjon sine driftsmiddel. Klimarekneskapet for 2021 er likevel avgrensa til scope 1 og 2.

Rapporteringa omfattar all aktivitet som er gjennomført etter kontraktar som er under operativ kontroll av Fjord1. Under scope 2 kjem i tillegg straumforbruk knytt til innleigde lokale.

Rapporteringsperioden følger kalenderåret.

I klimarekneskapet reknar ein desse om til CO₂-ekvivalentar (CO₂e) basert på verknad. GHG-protokollen definerer seks ulike klimagassar som skal inkluderast i klimarekneskapet.

Klimaregnskap i samsvar med GHG protokollen

SCOPE 1 - DIREKTE UTSLEPP

Utsleppskjelde	Utslepp tonn CO ₂ -ekvivalenter		
	2021	2020	2019
Marin Gassolje, Naturgass (LNG), Biodiesel (Metan og lystgass), Diesel (auto), Bensin, Kjølegassar			
Sum Scope 1 - Direkte utslepp	107 977	142 336	141 423

SCOPE 2 - INDIREKTE UTSLEPP

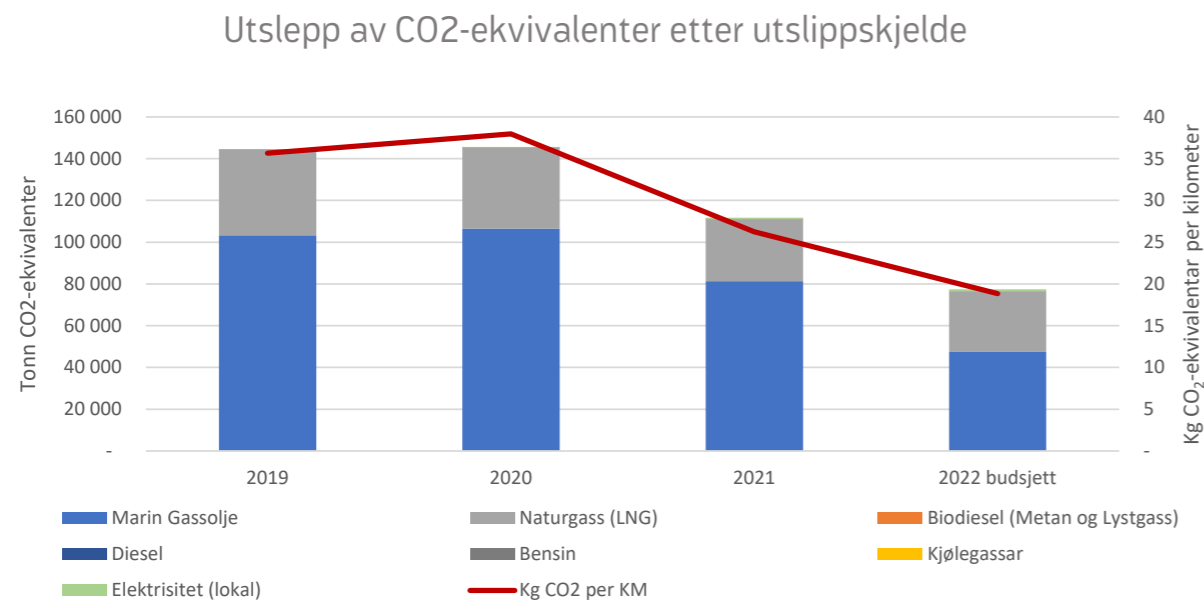
Utsleppskjelde	Forbruk 2021	Enhet	Utslepp tonn CO ₂ -ekvivalenter		
			2021	2020	2019
Elektrisitet (lokal)	64 575 605	kWt	522	216	130
Elektrisitet (markedsbasert)	64 575 605	kWt	26 220	10 838	3 027
Sum Scope 2 - Indirekte utslepp (lokal)			522	216	130
Sum Scope 2 - Indirekte utslepp (markedsbasert)			26 220	10 838	3 027

UTANFOR SCOPE

Utsleppskjelde	Forbruk 2021	Enhet	Utslepp tonn CO ₂ -ekvivalenter		
			2021	2020	2019
Biodiesel (Biogent)	931 746	Liter	2 264	3 838	5 360
Sum Utenfor scope			2 264	3 838	5 360

Utslepp frå Biodrivstoff

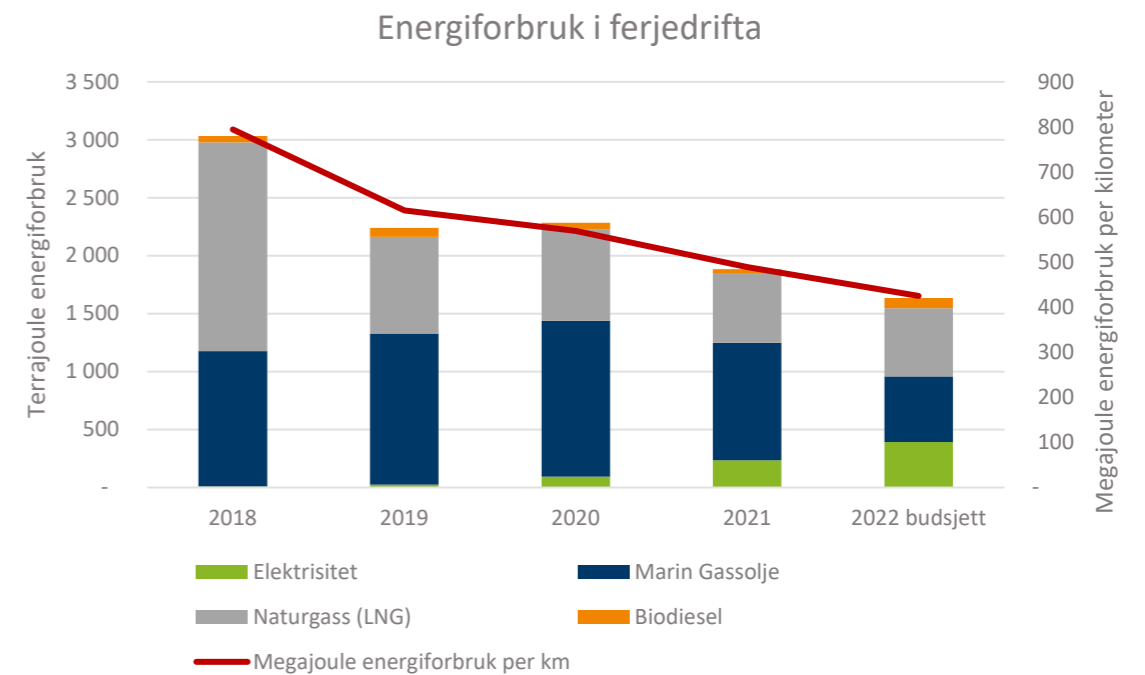
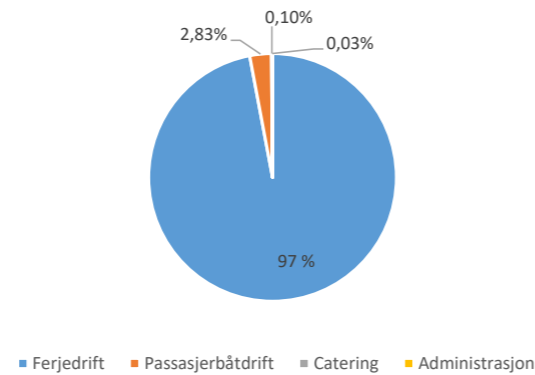
Som det kommer fram av ovannemnde oppstilling har det vert ein svært positiv utvikling frå 2019 og fram 2021, som forventast vidare i 2022, både ift brutto volum, men også pr km.

Utsleppet er i all hovudsak knytt til bruk av MGO og LNG. Auka grad av elektrifisering vil bidra til sterke reduksjonar av CO2 utsleppet.

Selskapet jobbar også mot oppdragsgivarane for å sjå på moglegheit for å endre vilkåra på eksisterande kontraktar basert på fossilt drivstoff

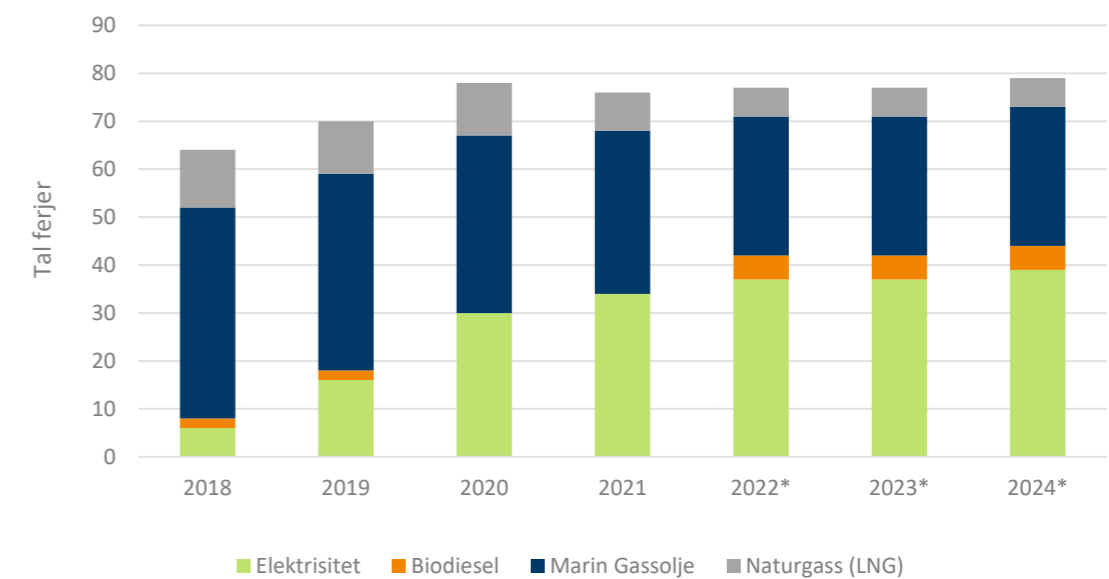
Fjord1 sin hovudaktivitet er knytt til ferjedrift, som også vert spegla att i oppstillinga knytt til segment:

Utslepp av CO2-ekvivalenter fordeling per segment i 2021

I eit lengre tidsperspektiv ser vi at utvikling i ferjer, som har elektrisitet frå land som hovudenergikjelde, vil auke i perioden fram til 2024.

Antall ferjer per hovudenergikjelde

Hufthamar-Krokeide – eit ferjesamband som viser veg

Sambandet blei overtatt av Fjord1 som følge av vunne anbodskonkurranse i Hordaland Rutepakke 1, utlyst av SKYSS.

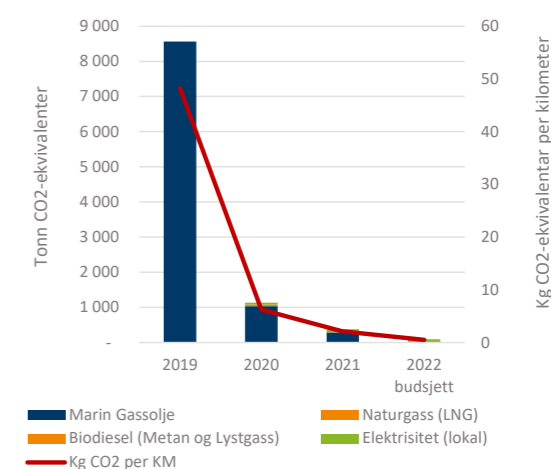
Sambandet blei overtatt 01. januar 2018, og nybygga blei satt i drift i løpet av det første driftsåret, og avløyste eldre materiell. Reduksjonen frå 2018 til 2019 viser effekten av nybygg og at mannskapet køyrer meir energieffektivt.

I 2020 blei sambandet elektrifisert, men på grunn av oppstart utfordringer ser vi ikkje den fulle effekten før i 2021 og 2022. CO2-utslippet på sambandet har blitt redusert med 95,6% frå 2019 til 2021.

Hufthamar-Krokeide

Noregs 16. største ferjesamband målt i PBE
 Fraktete personbilenheter 2021: 448 954
 Overfartstid: 35 min
 Antall avgangar pr år: 13 364

Utslepp av CO2-ekvivalentar etter utsleppskjelde på Hufthamar - Krokeide

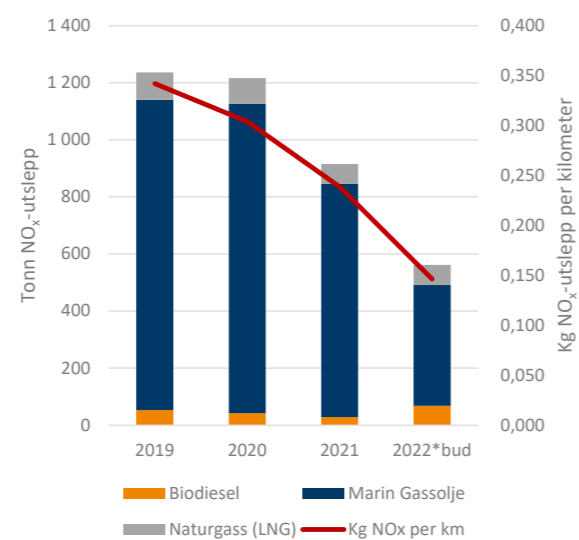
NOx-utslepp

Selskapet har gjennom tiltak på motorinnkjøp og renseanlegg på NOx gjennomført tiltak for å redusere NOx-utslippet frå fartøyet. Dette arbeidet er gjennomført i samarbeid med NOx-fondet.

På alle fartøy med batteriinstallasjon og lading frå landbasert elektrisitet er det eit motoranlegg om bord som sikrer driftsstabilitet i dei tilfeller der lading frå land ikkje er mogleg.

Gjennom desse tiltaka er NOx-utslippet redusert monaleg inn i 2021, og forventa ytterlegare nedgang i 2022.

Utslepp av NOx i ferjedrifta etter utsleppskjelde

Ferjeselskapa og andre som driv med infrastruktur er viktige brikker for busetnaden og aktiviteten i distrikta.

Fjord1 ivaretek folk og lokalsamfunn

- HMS måltal og måloppnåing
- HMS satsingsområde
- Dei levande ressursane
- Kultur for nærvær
- Fjord ein engasjert samfunnsaktør - sponsorat
- Etske retningsliner

Fjord1 ivaretek folk og lokalsamfunn

HMS måltal og måloppnåing

Selskapet har i ein lengre periode hatt ein tydeleg satsing innanfor HMS område, som gir positive resultat.

	2019	2020	2021	Merknader
Personalskade med dødsfall	0	0	0	
Personskade ansatt m/fravær antall	15	16	11	
Personskade ansatt m/fravær pr 1 mill arbeidstimer	4,76	8,6	5,91	LTIF
Personskade ansatt u/ fravær	16	15	21	
Personskade ansatt u/fravær pr 1 mill arbeidstimer	8,6	8,1	11,3	NLTIF
Personskade passasjerer	13	9	1	
Personskade passasjer med dødsfall	0	0	0	
Personskade passasjerer pr 1 mill reisende	0,64	0,54	0,07	
Utslipp til sjø antall	5	7	10	
Utslipp til sjø antall liter	15	130	170	
Kontaktskade (alvorlig)	5	9	0	
Kontaktskade pr 100 000 anløp (alvorlig)	0,66	1,21	0,14	
Grunnstøting	5	9	2	
Kollisjon med andre fartøy	3	0	0	
Skade på kjøretøy eller last	52	20	26	
Nesten ulykke	101	101	91	
Melding om uønska hending UØH	1234	1218	1365	Rapporter totalt
Personal				
Antall fast ansatte	NA	1132	1066	
Antall midlertidige ansatte	NA	571	602	
Andel kvinnelige ansatte	14,90 %	12,80 %	12,60 %	
Antall lærlinger	64	65	79	
Antall kadetter	12	18	18	
Gjennomførte medarbeidersamtaler	NA	75	523	
Gjennomført e-opplæringskurs				
Go Green	643	251	304	
Batteri	599	237	302	
Lading	581	233	304	
El tryggleik	585	229	301	
Energiforbruk	578	233	302	
Sykefravær				
Totalt sykefravær	7,09	7,24	6,35	
Kortidsfravær	2,38	2,27	2,08	
Driftsstabilitet	99,68 %	99,57 %	99,71 %	Inkl Force Majeur
Innstilte avganger	2219	3013	2049	
Forsinket avgang mer enn 3 minutter	32070	31276	29415	
Skip sendt til gjenvinning (oppugging)	0	0	2	

* Inkludert tilkallingsvikarer

HMS satsingsområde

Fjord1 har gjennom «Sikkerheitsløftet 2020 – 2021» auka forståinga av ISM koden, og bruken av sikkerheitsstyringssystemet som verktøy for selskapet. Det er systematisk gjennomført opplæring gjennom spørjeundersøkingar, fagmodular, og intern tv. Kompetanseaukinga har gitt eit godt grunnlag for vidare satsing innanfor HMS området.

Fjord1 skal vere ein spennande arbeidsplass med eit godt arbeidsmiljø. Gjennom å rette søkelyset på medarbeidaroppfølging og kompetanseheving, skal vi møte nye utfordringar. Standardisering av operasjonar, prosessar og arbeidsmetodar skal sikre auka kvalitet og sikker bruk av ny teknologi.

Leiinga skal jobbe aktiv for å utvikle og styrke Fjord1 kulturen. Med våre verdiar som fundament skal vi saman utvikle selskapet til å vere meir miljømedvite og energieffektivt for å sikre at Fjord1 held fram med å vere den mest attraktive leverandøren av ferje- og hurtigbåttransport for sine kundar, oppdragsgjevarar og samarbeidspartnarar.

Dei levande ressursane

Eit bruk-og-kast-samfunn er det motsette av berekraft. Det gjeld også bruk og kast av menneske. Difor er Fjord1 særst oppteken av å ta godt vare på absolutt alle som arbeider i verksemda, frå lærlingar til seniorar.

Jobben min er å ta omsyn til alle menneskelege ressursar i Fjord1, seier Øyvind Østrem, leiaren for Human Resources (HR). For han er berekraft å forvalte ein ressurs slik at den ikkje går tom, og å ta vare på og fornye denne ressursen.

Den tidlegare læraren og rektoren er florøværning og har sjølv vore avhengig av båt til og frå jobb som rektor på øyane utanfor Florø. I august 2021 byrja han som HR-leiar på hovudkontoret til Fjord1 i heimbyen.

- Eg har lang fartstid i offentleg sektor, primært som skuleleiar. Frå 2013 jobba eg for Høgskulen på Vestlandet, som studieleiar for vår ingeniørutdanning i Florø der rekruttering av studentar har vore ein vesentleg del. Dei siste par åra har eg vore knytt til Mohnsenteret for innovasjon og regional utvikling i Bergen, fortel pedagogen, som ikkje ser bort frå at bakgrunnen hans kjem til nytte både i arbeidet med rekruttering og personalbehandling i ferjeselskapet.

Livsløpet

For Fjord 1 er det å stadig få påfyll av nye medarbeidarar viktig. Rekrutteringa startar eigentleg langt nede i skulealder.

- Vi fortel elevane kva som er fint med å jobbe i maritime næringar. Vi marknadsfører næringa totalt sett og ferjenæringa spesielt. Dette vert enda viktigare på ungdom- og vidaregåande skule, då kan vi tilby elevane praksisplassar og etter kvart lærlingplassar. Vi har lærlingplassar innan motormannfag og matrosfag, forklarar Østrem. Mange av våre lærlingar ønskjer å ta vidareutdanning for å kunne kvalifisere seg til framtidig karriere som styrmann/skipsfører eller bli maskinist. Desse vil trenge kadett-tid for å løyse ut sertifikat som styrmann/skipsfører eller maskinist. Vi tilbyr desse kadettplassane.

- Det er også berekraftig å sette inn tiltak som gjere til at medarbeidarane våre ynskjer å bli hos oss, til dømes

ved å synleggjere moglege karriereveggar i selskapet. Då er det å ha gode system for kompetanseheving og personleg utvikling viktig. Generelt handlar det om å skape ein mest mogleg attraktiv arbeidsplass. Det er også viktig at seniorane har det bra på jobb i Fjord1, slik at dei kan stå lengst mogleg i arbeid.

Jobbnærværet

- Det aller viktigaste er arbeidsmiljøet, og alle kan vere med på å påverke det i rett lei, understrekar HR-leiaren. Det handlar om å gje alle tilsette reell påverknad, t.d. gjennom medarbeidarsamtalar og medarbeidarundersøkingar. For oss er det viktig å strukturere funna som vert gjort, og sette i verk tiltak for å rette på det som vert peika på.

«Aksjon auka jobbnærvær» vart starta hausten 2021. Som tilsett skal ein forvente at næraste leiar følgjer tett opp når ein er sjukmeldt, med felles mål om god attføring tilbake i jobb, til rett tid.

- Berekraft handlar om å ta vare på folk også i vanskelege og tunge periodar, forklarar Østrem.
- Vi skal vere gode på oppfølging av sjukmelde, halde tett dialog med dei heile vegen og legge til rette for delvis og tilpassa arbeid om det er mogeleg. Det er lite

berekraftig både for organisasjonen og dei tilsette om dei må heilt ut i lange periodar, då minskar sjansen for at dei kjem tilbake.

Kamp om arbeidskrafta

Fjord1 bruker mange pensjonistar, noko som er ein viktig ressurs for selskapet. Tidlegare faste tilsette går ekstravakter når det er trong for det. Det er til tider utfordrande å rekruttere nok mannskap. Mange bransjar slit med å finne medarbeidarar, særleg no etter koronaen har konkurransen vorte knallhard.

Det er nettopp mangel på menneskelege ressursar som kan bli det største hinderet for at bedrifta skal kunne vekse, og det uroar HR-leiaren.

- Vi ser at kampen om medarbeidarar har hardna til. Mange yrke treng flinke medarbeidarar, og i ein situasjon der utanlandsk arbeidskraft er nærast fråverande, blir konkurransen tøffare.

Klimagenerasjonen

Han brenn for eit desentralisert næringsliv, og er stolt av å jobbe i prototypen på ei bedrift som arbeider for at det skal vere «lys i husa».

- Ferjeselskapa og andre som driv med infrastruktur er viktige brikkar for busetnaden og aktiviteten i distrikta, påpeikar han. Det er berekraft i å oppretthalde distrikts Noreg. Då må det vere tilbod om arbeidsplassar generelt, og til kvinner spesielt.

- Vi kan ikkje ha det slik at alle kvinnene flyttar til byane. Mange arbeidsplassar i utkanten er mannsdominerte, og det vil Fjord1 bøte på. Fleire kvinner på ferjene er også viktig for arbeidsmiljøet, legg han til.

- Vi må gjere det vi kan for å bremse sentraliseringa og oppretthalde ein desentralisert busetnad, ikkje minst fordi verdiskapinga skjer ute i distrikta. Her spelar maritim næring ei sentral rolle då den er svært framtidsretta. Mykje av veksten i åra som kjem vil skje i havrommet.

Generasjonane som kjem no har eit meir medvite forhold til berekraft, har han registrert.

Fjord1 har vore veldig medvitne det grønne skiftet, og er verdslaiande på å utvikle utsleppsfrie ferjer. Østrem ser at det appellerer til ungdomen at bedrifta tek klima på alvor.

- Ungdomen er jamt over veldig reflekterte, og ser ikkje berre på løna når dei vel yrke. Det å jobbe innan ei grøn næring framhevar mange som viktig, men også andre moment er viktige. Når vi snakkar med dei unge legg vi vekt på fordelane ved å jobbe i ferjenæringa, som t.d. at vi har familievenlege turnusar. Det går an å ha eit normalt familieliv med jobb hos oss.

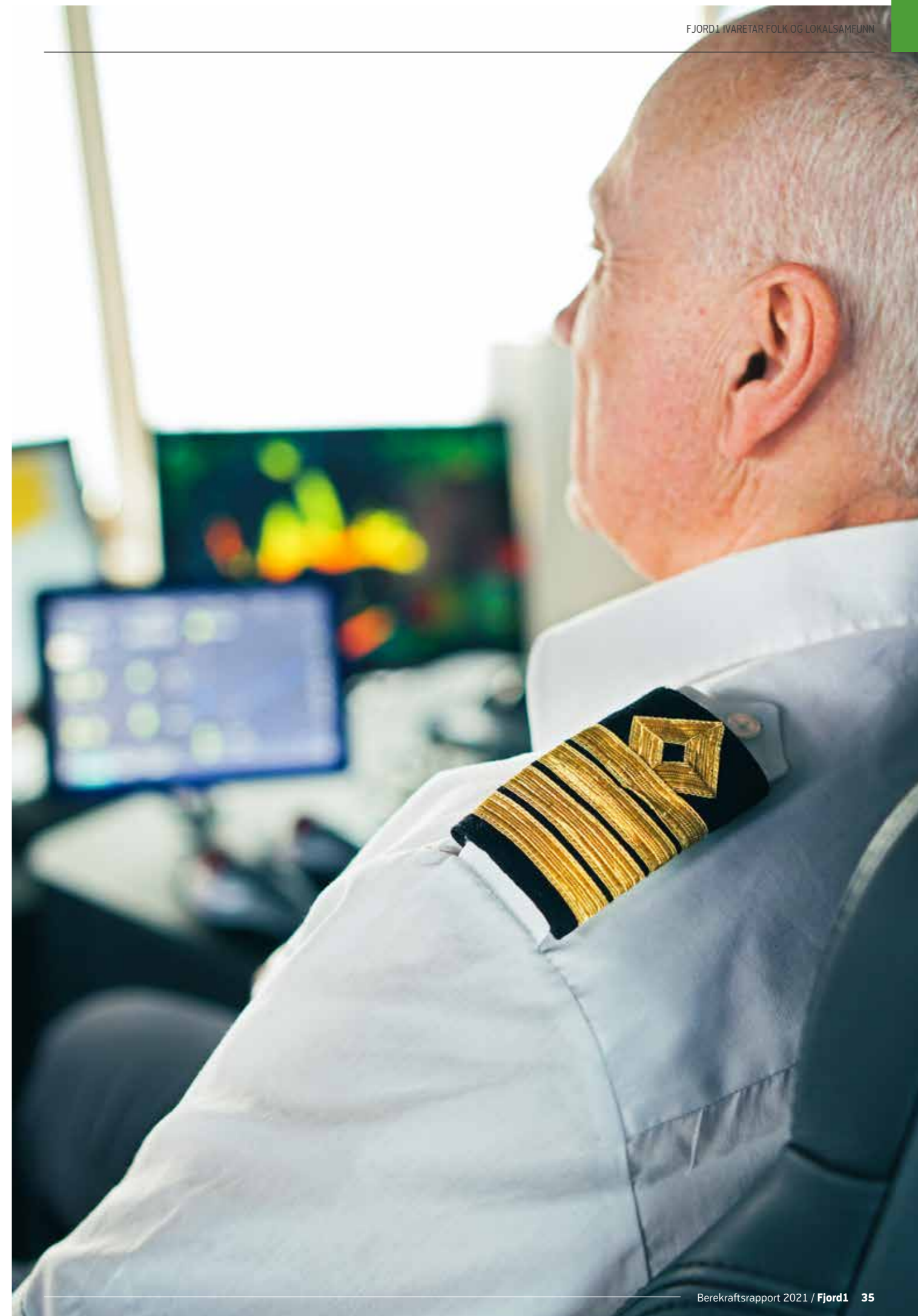
- Med små ungar heime er turnusane vår absolutt til å leve med.

Kultur for nærvær

Eit godt psykososialt arbeidsmiljøet er av stor betydning når ein skal jobbe med nærværarbeid. Ein føresetnad for å kunne ta dei riktige grepa i forhold til å skape eit mest mogeleg optimalt arbeidsmiljø, er at vi veit kva medaridarane våre tenker. Vi nyttar medarbeidarsamtalar og medarbeidarundersøkingar for å halde oversikt på dette.

Arbeidsmiljøet påverkar tilsette si helse, jobbgasjement og det har betydning for verksemdas resultat og produksjon. Det å arbeide aktivt, forebyggjande og systematisk med arbeidsmiljøet er difor viktig og avgjerande for alle partar. Arbeidsmiljø handlar om korleis vi organiserer, planlegg og gjennomfører arbeidet.

Fjord 1 har ei aktiv haldning til nærværarbeid, der det å redusere sjukefråværet står heilt sentralt. Mykje av arbeidet innan dette området er konkretisert gjennom planen «Aksjon auka nærvær». I denne planen har selskapet konkretisert fleire tiltak på kort og langs sikt som skal sikre at vi arbeidar systematisk og kunnskapsbasert med nærværet.

Det er viktig at vi har gode rutinar som tydeleggjer rolleavklaring, spesielt i forhold til arbeidet med sjukefråvær. Vi skal kartlegge og følgje opp tilsette si arbeidsevne i samråd med den tilsette for å sikre best mogeleg tilrettelegging av arbeidet, slik at tilsette ikkje fell utanfor. Årsak til sjukefråvær kan være forskjellig og kompleks, men gjennom tett oppfølging og relasjonell leiing vil vi forsøke å finne gode løysingar. Gjennom erfaringsutveksling vil vi finne "beste praksis" i denne type arbeid.

For å skape god kultur for sjukefråværsoppfølging blir det satt i verk kompetanseheving innan nærværsarbeid og konflikthandtering, på fleire nivå i organisasjonen. Det blir vidare viktig å sikre at vi har leiarar som kan etterleve selskapet sine verdiar når det gjeld medarbeidaroppfølging, og det skal synast igjen i våre rekrutteringsprosessar og ved on-boarding av nye medarbeidarar.

For å lukkast med nærværsarbeidet er godt samarbeid mellom tilsette, tillitsvalde, verneombod og leiing heilt avgjerande.

Ei anna side av nærværsarbeid, er å tilsette og inkludere medarbeidarar som av ulike grunnar i utgangspunktet fell litt på sida av arbeidslivet. Selskapet har god erfaring med samarbeid inn mot NAV og instansar dei nyttar, for å gje folk arbeidslivstrening. I ein situasjon der det er knapt om arbeidskraft, er det viktig å utnytte tilgjengelege ressursar på ein best mogeleg måte. Ofte er det ikkje så store tilpassingar som skal til, for at personen kan fungere fint i arbeid for oss.

Fjord1 er ein engasjert samfunnsaktør – Sponsorat

Med sponsormidlane ønskjer Fjord1 å fremje mangfald og trivsel innanfor idrett og kultur i dei distrikta der ein har ferje- og passasjebåtdrift.

Selskapet ønskjer å vere ein engasjert samfunnsaktør, og støttar både lag, organisasjonar og velgerdsføremål i deira arbeid, både gjennom langsiktige prosjekt og ved enkeltarrangement. I tillegg støttar selskapet ei rekke aktørar gjennom annonsemateriell.

Fjord1 sine største sponsoravtalar er innan idrett og kultur, der barn og unge er ein viktig del av målgruppa. Fjord1 er opptatt av nærleiken til dei lokalsamfunna vi opererer i. Samspelet mellom lokalsamfunn, lokalbefolkning, organisasjonar og frivilligheit er viktige berejmelkar for å oppretthalde trivsel og attraktive bu-miljø mellom fjordar og fjell. Selskapet ser det difor som viktig å støtte opp om gode lokale tiltak og aktivitetar.

Gjennom sponsoravtalane bygger Fjord1 relasjonar til kundar, medarbeidarar og samarbeidspartar innan idrett, kultur og organisasjonsliv.

Her er nokre av dei aktørane som Fjord1 støtta i 2021:

Aktør:

Redningsselskapets Sjøredningskorps Ålesund
Trollskogen barnehage (Fusa)
Geilane Velforening
Bode Friidrettsklubb
Smøla Idrettslag
«Midt i trynet»
Aure båtforening
Sneklokkene Redningsforening
Bokn Rødekors
Hemne Dykkerklubb
Averøya Frivilligsentral
Strandfestivalen i Refvik
Havblikk
+ Mange fleire

Føremål:

Oppgradere klasseromsfasiliteter til opplæring
Oppgradering av uteområdet
Benker til ny gapahuk
Junior NM – nytt teknisk utstyr
Utstyr
Eit rusførebyggande foredrag
Årleg kurs i tryggleik og sjøvett for born
Bidrag til innkjøp av ny Elias-båt
Bidrag til ny båt og utstyr
Redningsvester for å ha i klubbått
Bidra til utstyr som våtdrakter, telt, sykler m.m
Bidrag til grønfestival i 2021
Musikkfestival

I tillegg til dei ovannemnde aktørane har vi også inngått langsiktige sponsoravtaler med Sogn og Fjordane skikrins, Hødd Fotball og Fotballhallen i Florø.

Etiske retningsliner

Fjord1 har innarbeidd etiske retningsliner for selskapet sine tilsette.

Fjord1 sine etiske retningsliner skal:

- Sikre arbeid for fellesskapets beste og vere i tråd med lovar, reglar, verdigrunnlag og politiske vedtak.
- Hjelp oss med å ta gode val i kvardagen.
- Bidra til gode haldningar og etisk bevisstgjerung.
- Vere eit verktøy for å påverke åtferda og kulturen i Fjord1.
- Fortelle deg korleis du skal handle og oppføre deg som tilsett i Fjord1.
- Sikre god etisk praksis og felles standard.

Dei etiske retningslinene gir tydelege rammer innanfor mellom anna desse områda:

- Forhold til kundar, konkurrentar
- Korrupsjon, kvitvasking
- Diskriminering
- Tvangsarbeid
- Barnearbeid

I tillegg har selskapet gode rutiner på varsling gjennom interne varslingskanalar, og ekstern varsling gjennom kanalar på utsida av Fjord1.

Selskapet har laga rutinar for å sikre at varsling skjer gjennom prosedyrar som ivaretar varslaren si interesse i høve til anonymitet og som skal hindre moglegheita for gjengjelding.

Fjord1 er pådrivar for innovasjon og utvikling

- Ombyggingsprosjekt i Fjord1
- Elektrifisering og utvikling
- Deltaking i utviklingsprosjektet med fokus på hydrogen
- Bidrag inn i utviklingsmiljø
- Kompetanseutvikling
- Rekruttering

Fjord1 er pådrivar for innovasjon og utvikling

Digitalisering og utvikling av ny teknologi vil prege samfunnet i stadig sterkare grad. For Fjord1 vil dette, i samspel med utviklinga av den menneskelege ressursen, vere nøkkelen til suksess for å nå måla innanfor berekraft.

Dette er ikkje ein jobb som Fjord1 kan gjennomføre åleine, men i samspel med leverandørar, forskingsmiljø og andre aktørar i den maritime næring er det mogleg å

finne gode teknologiske løysningar som er berekraftige, og som utnyttar grønne energikjelder så effektivt som mogleg.

Nybygg om ombyggingsprosjekt

Sidan Fjord1 lanserte sine to første heilelektriske ferjer i 2018, er det levert og sett i drift totalt 26 nybygg som alle er designa for heilelektrisk drift. I same periode er det også gjennomført åtte større ombyggingar av eksisterande ferjer, frå LNG eller MGO som energiberar - til hybridferjer som er designa for heilelektrisk drift.

Ved utgangen av 2022 vil Fjord1 ha 21 elektriske samband, inkludert Bognes – Skarberget og Drag – Kjøpsvik som Fjord1 tar over 1.12.2022. Samband som ikkje er elektrifisert ved utgangen av 2022 er Søsnes – Åfarnes (der er nybygga i drift, men på MGO), Eidsdal – Linge og Stranda – Liabygda (nybygga vert levert i 2023). Det å kunne tilpasse eksisterande materiell

til eit nytt og forlenga liv i den nye grønne kvardagen har vore eit sentralt tema i Fjord1 si tilnærming til det grønne skiftet. Gjenbruk av ferjer som i mange tilfelle berre er nokre få år gamle og bygde under andre rammevilkår, har gjeve store bidrag til å redusere den samla miljøpåverknaden, samanlikna med å bygge heilt nye fartøy.

Elektrifisering og utvikling

I dag operer Fjord1 17 heilelektriske samband og har så langt tatt i bruk tre forskjellige ladesystem. Effektive og pålitelege automatiske ladesystem er heilt kritisk for den vidare utviklinga av elektrisk ferjedrift.

I 2021 starta uttestinga av ei ny ladeløysing på sambandet Edøya - Sandvika der ladeplugg står montert på sjølve bilbrua. Ved oppstart av nytt samband i Nordland mot slutten av 2022 vil Fjord1 sette i drift enda ein ny (og fjerde) variant av ladesystem.

I samarbeid med leverandørane har selskapet delteke aktivt for å vidareutvikle og tilpasse løysingane til dei daglege utfordringane/påkjenningane som systema opererer under.

Deltaking i utviklingsprosjektet med fokus på hydrogen

Fjord1 har utvikla sitt eige konsept for anbodet Bodø - Moskenes på Vestfjorden om å levere to hydrogenfartøy, i tett samarbeid med Siemens og HAV Design.

Anbodet vert sett på som starten for hydrogensatsinga i den maritime næringa i Noreg, og er ein etterføljar til sambandet Hjelmeland - Skipavik - Nesvik, der den første hydrogenferja i verda skal gå. (Fjord1 deltok forøvrig og i denne anbodsprosessen).

Hydrogen vert ein viktig energibærer for å nå dei nasjonale måla for utsleppsreduksjonar i innanlands maritim skipsfart. Fjord1 vil halde fram med ei aktiv rolle i utviklinga for å nå desse måla

Bidrag inn i utviklingsmiljø

I 2021 har Fjord1 vore ein del av tre utviklingsprosjekt der to av dei er avslutta. Dei avslutta prosjekta er "Smart Charging" og "Smarte Fjordkryssingar".

Smart Charging var eit samarbeidsprosjekt med Siemens som handla om å utvikle eit system som skal føresjå energibruken til eit fartøy ved å bruke maskinlæring.

Smarte Fjordkryssingar er ein pilot som er eit resultat av programmet «Grønt Skipsfartprogram» der Fjord1 er deltakar. Målsetnaden med piloten er å presentere grønne alternativ som skal kunne gje eit betre tilbod enn dagens ferjeløysingar. I piloten vert det lagt til rette for bruk av automatisering, digitalisering og autonomi for å oppnå nytteeffektar som til dømes auka effektivitet og betre framkomelegheit.

Det siste store utviklingsprosjektet som ikkje er avslutta, er "SmartShipRouting". Dette er eit samarbeidsprosjekt (mellom Norwegian Electric

Systems, SINTEF Ocean AS, HAV Design og Havila Kystruten), der Fjord1 bidreg med uttesting av systemet på utvalde ferjer i eit spesifikt samband. Målet for systemet er å gje navigatørar støtte for val av kurs og hastigheit basert på målingar, modellar og tilgjengeleg data for å redusere energiforbruket til fartøyet. Fellesnemnar for alle utviklingsprosjekta er eit ønskje om å auke bruken av smarte system for å kunne redusere energiforbruket til fartøya, samtidig som ein betrar driftstryggleiken.

Fjord1 er og deltakar i ulike maritime utviklingsklyngjer som «Hub for Ocean», «Blue Maritime Cluster» og «Maritime Battery Forum», som alle arbeidar med utvikling og implementering av teknologi for nå målet om låg- og nullutslepp i maritim næring.

Kompetanseutvikling

Kompetanseutvikling er viktig i eit berekraftsperspektiv. Det handlar om å vidareutvikle våre medarbeidarar slik at dei til ei kvar tid kan utføre sine arbeidsoppgåver på ein best mogeleg måte, og samstundes ha evne til å sjå framover for å tileigne seg den kompetansen dei treng «rundt neste sving». Gjennom medvite satsing på området, ønskjer vi å utvikle dei beste og mest motiverte medarbeidarane i næringa.

Gjennom "Fjord1-skulen", eige program for onboarding og kontinuerleg oppfølging og overvaking av at våre tilsette har dei kurs og sertifikat dei treng, sikrar vi kontinuerleg kompetanseutvikling av våre tilsette. Vi har i tillegg gode ordningar for å ta etter- og vidareutdanning av kortare og lengre varigheit, ut over utdanning som er eit absolutt krav i forhold til arbeidsoppgåver ein skal utføre.

Fjord1 er ein kompetansearbeidsplass, og med ein stadig tøffare konkurransesituasjon i marknaden,

er det å ha dei mest kompetente medarbeidarane svært viktig. Rammevilkår i nye anbudskontraktar og teknologiutvikling krev tiltak for å styrke kompetansen og utvikle organisasjonen i tråd med nye krav.

Fagleg og personleg utvikling er viktig for dagens arbeidstakarar, og eit viktig bidrag for å tiltrekke seg og halde på arbeidskraft. Selskapet er opptatt av å utvikle kompetanse hos eigne ansatte, og gjer derfor det vi kan for å halde på den arbeidskrafta vi har, då det er det mest berekraftige.

Rekruttering

For Fjord1 er det viktig å vere god på rekruttering, og arbeidet må vende seg til barn og unge gjennom fleire fasar. Frå å tenne gnisten og lysta til ei maritim utdanning i tidleg skulealder, til å gje dei praksisplassar i ungdomsskulen og lærlingplassar når dei kjem på vidaregåande nivå.

For oss er det viktig å vere tett på, slik at vi blir eit naturleg val av arbeidsplass når dei er ferdig utdanna. Vi må heller ikkje gløyme at vi er ein stor arbeidsplass for landtilsette, med mange ulike yrkeskategoriar innan IT, HR, rekneskap, lønn, teknisk eining og sikkerheit og innkjøp. Her driv vi og medvite rekrutteringsarbeid, bl.a. gjennom å tilby trainee-ordningar.

Selskapet har eit spesielt fokus på å rekruttere kvinner, til eit elles mannsdominert yrke, då primært i forhold til

tilsettingar på sjø. Døme på tiltak som blir gjennomført er jentedagar i 5. og 9. klasse, jenteleir for 10. klasse, og spesielt fokus på å få fram kvinnelege kadettar. I samband med kvinnedagen annonserer vi med fokus på å rekruttere kvinnelege medarbeidarar. Vi er generelt fokusert på å nå ut til kvinner gjennom vår annonsering og marknadsføring i sosiale media, og i media generelt.

Det er ikkje vanskeleg få tak i berekraftige produkt, men det kostar ofte meir, det er ei utfordring.

Berekraftig handlingar i heile verdikjeda

- Catering – Ferdamat med mindre fotefar
- Utfasing av eldre fartøy
- Avfallsplanar
- Etisk krav ved nybygg og større ombyggingsprosjekt

Berekraftig handlingar i heile verdikjeda

Teknologiske endringar og berekraftsutfordringar har gjort at selskapet har måtta endre tankesett og sett heile verdikjeda på nytt. Fjord1 har difor sett fokus på heile prosessen frå råvare og fram til eit ferdig produkt, og vidare konsekvens av utfasing av produkt eller avfallshandtering. Dette må vi gjere for å sikre berekraft i alle ledd av kjeda.

Catering - Ferdamat med mindre fotefar

For dei som reiser med ei ferje er kiosken vindaugget inn til kjerneverdiane til selskapet. Fjord1 har i løpet av dei siste åra fasa inn det mest miljøvenlege på marknaden og satsar på berekraft i alle ledd.

KAFFE OG SVELER

Vare	Stk	%
Kaffe	476 466	17 %
Sveler	413 222	15 %
Varer totalt	2784 181	100 %

- Det er ikkje vanskeleg å få tak i berekraftige produkt, men det kostar ofte meir, det er ei utfordring. Ein må akseptere at pappkruset kostar litt meir, ta det med oss inn i kalkylane og finne kor smertegrensa går, seier cateringleiar Olav Strømstad. Han har ansvaret for all mat og drikke på ferjene til Fjord1.

- Vi må passe på at dei som jobbar i catering har det bra, og samstundes må det vere pengar i det vi driv med, legg han til.

Alltid svele

Det er han som passar på at alle fartøya, både store og små, har eit serveringstilbod. Fjord1 har vel 40 sjølvbetente kioskar, medan 20 av ferjene har kiosk med betening. Tilboda varierer med storleiken på båtane, frå dei små kioskane med kaffiautomat og litt sjokolade til dei største, der signaturretten er lapskaus. Dei fleste har svele på menyen – den beste svela som er å få, ifølgje Strømstad.

Då Fjord1 byrja å gå frå diesel til elektrisitet på dei nye ferjene, måtte dei gå igjennom straumbruken, også i kiosken. Dei gamle kolbetraktarane, som stod på heile tida og drog straum, vart bytta ut med kaffitraktar som traktar rett i ein termos.

- Berekraft er synleg gjennom dei små tinga, og det er viktig for oss at kundane opplever at vi tek ordet på alvor, seier han.

Lokale leverandørar

Fjord1 samarbeider med verksemder i nærmiljøet til fleire ferjesamband.

- Dei produserer både svele og påsmurt, til dømes Nordjord Minibakeriet på Eid, som steiker sveler etter vår oppskrift. Det handlar om berekraft i alle ledd, noko som og betyr at det vi tilbyr er kortreist og produsert lokalt. I Hordaland har vi mange samband, og her samarbeider vi med fleire bedrifter som er tilpassa folk med arbeidsnedsetting, fortel Strømstad.

Han er trygg på at ASKO, som er den største leverandøren Fjord1 bruker, er oppteken av det same som ferjeselskapet og set strenge krav til dei rundt seg.

- ASKO har gjort ein kjempejobb, til dømes med å elektrifisere stadig fleire av trailerane sine, det heier vi på, seier den entusiastiske cateringleiareren.

Berekraft i praksis

Olav Strømstad byrja i Fjord1 i 2018, på same tid som selskapet tok berekraft inn i måla sine for kioskdrifta. Det første dei gjekk laus på var bønnene til kaffimaskinene.

- Der vi bruker heile bønner, har vi skifta til økologisk og rettferdig kaffi. Etter kvart er fleire og fleire varer merka med Debio og Fairtrade. Mykje av sjokoladen og sukkervarene er dessutan UTZ- og/eller Rainforest alliance-sertifiserte. (sjå faktaboks)

Neste skritt var å erstatte plastbestikket. Det første dei testa ut likna for mykje på plast, så no fasar dei inn

trebestikk. Lagera av dei andre bestikktypene er no i ferd med å gå tomme.

- Så tok vi eit medvite val av mørkt pølsepapir, fjerna kvite serviettar og erstatta dei med brune. Både kaffikoppar, wrapspapir, tallerkenar, posar, emballasje og bestikk i kioskane kan brytast ned eller resirkulerast. Både kaffikoppar og bestikk er PEFC-godkjent. (sjå faktaboks)

Men så var det denne ferdakoppen han var så nøgd med - resirkulerbar og fin. Så kom den med det nye, raude merket som dei er pålagt; «inneheld plast».

- Det var vondt for meg. Men om det ikkje er plastfilm i den inste laget, vil kaffien renne ut, og det er heller ikkje særleg berekraftig, humrar han. Koppane skal likevel resirkulerast som papir, understrekar han.

Bestikk og boss til bry

Salsleiar Siv Rendedal Vågen har arbeidd mange år i

cateringen på Boknafjorden, og er framleis kring halve tida i jobb på forskjellige ferjer. Det gir både variasjon og innsikt i kva som fungerer og ikkje.

- For oss som jobbar om bord, er vel det einaste negative med dei nye produkta at maisplasten i takeaway-begera ikkje er så gjennomsiktig lenger. Men stort sett er erfaringa at produkta blir betre og betre etter kvart som dei blir utvikla, seier ho.

- Vi har fått mange positive tilbakemeldingar rundt kvalitet på dei nye produkta vi har innført. Ein del var irriterte på det første trebestikket vi brukte. Det var heilt uråd å skjære komper med dei knivane, ler ho. Bestikket dei bruker no er blitt betre.

Kjeldesortering er neste skritt på veg mot ei meir berekraftig drift, men først må eit mottaksapparat på land på plass.

- Nye båtar kjem gjerne med fiks ferdig sorteringssystem for papir og plast, men vi må vite at vi kan sortere vidare i systemet, seier Strømstad. Så spørst det om dei reisande vert flinke til å kjeldesortere når dei nye løysinga kjem på plass. Vågen har vore om bord på nyare ferjer i Hordaland, der det er tre avfallsdunkar; papp, matavfall og restavfall.

- Dei fleste kundane er flinke på kjeldesortering. Der er derfor vår oppgave å leggje til rette for, og motivere for dette

Frå storkjøken til ferjemat

Strømstad er utdanna kokk, difor sit kvaliteten på maten i ryggmargen. Men det same gjer klima og miljø. I tre år dreiv han og kona rorbuutleige på Fedje, han har jobba for BAMA, Toro og Friele, så kaffi kan han.

- Det er dei same folka eg har kontakt med no som då eg dreiv storkjøken, fortel den tidlegare kokken, som er glad for å gjere ein viktig jobb for så mange. Det hender at han tenkjer tilbake på dei gode og hektiske dagane på restauranterkjøken.

- Men så kjenner eg på ryggen, og lengtar ikkje tilbake, eg er veldig stolt av det vi held på med i Fjord1, slår han fast.

PEFC (Programme for the Endorsement of Forest Certification schemes) er ei internasjonal merkeordning for tre- og papirprodukt som skal sikre berekraftig skogbruk. Merket garanterer at produktet er framstilt på ein måte som tek vare på skogressursane og den sosiale og økonomiske velferda til folkegruppene det gjeld.

UTZ er ei merkeordning for rettferdig handel. For at til dømes kaffi skal bli UTZ-sertifisert, må produksjonen stette krav til sosiale forhold, miljø-, jordbruks- og bedriftspraksis. Ein skal kunne spore produkta attende til produsenten.

Fairtrade er ei merkeordning for rettferdig handel, og den mest kjende sertifiseringsordninga i verda. Det vert sett krav til råvarebetaling, tryggare arbeidstilhøve og vern av miljøet, og er eit viktig bidrag til eit meir berekraftig jordbruk og eit betre liv for bønder og arbeidarar i Afrika, Asia og Latin-Amerika.

Rainforest Alliance er ein internasjonal, ideell organisasjon som jobbar for å endre måten verda produserer og forbruker på, til beste for både menneske og natur.

Debio er den norske merkeordninga for økologiske varer, og ein garantist for at varen er produsert både økologisk og berekraftig.

Grønt Punkt Norge

Grønt punkt Norge driftar returordningar for plastemballasje, kartong og drikkekartong. Som medlem tek Fjord1 ansvar for alle emballasjetypar gjennom dette retursystemet, som er godkjent av Miljødirektoratet.

Utfasing av eldre fartøy

Den norske ferjeflåten har framleis ein høg gjennomsnittsalder, med mykje fartøy frå 1970-talet. Ein slik aldersprofil, kombinert med teknologikrav i nye grønne kontraktar, har resultert i stor nybyggaktivitet, og med det eit marknadsoverskot av eldre ferjemateriell.

Dette vert handtert både med "opphogging" av dei eldste fartøya, i tillegg til nasjonalt/internasjonalt sal av overskotsmateriell der kjøpar har ulike planar for vidare bruk.

Ferjer som ikkje lenger tilfredsstillar gjeldande teknologikrav i den norske marknaden, kan fortsatt ha ei lengre restlevetid i markadar som ikkje enno stiller tilsvarande krav.

Fjord1 har eigne retningslinjer som sikrar at opphogging skjer ved verft som har godkjenning for det. Ved sal av fartøy for vidare bruk, er det og etablert

klausular i salskontraktar om at kjøpar forpliktar seg til å følgje gjeldande nasjonalt og internasjonalt lovverk for opphogging om dette vert konkludert på eit seinare tidspunkt.

Selskapet selde totalt sett tre ferjer i 2021. Dette var MF Stryn og MF Nordmøre (bygd 1978 og 1979), som begge gjekk til Fosen Gjenvinning, og MF Rauma (bygd 1988) som vart seld til ein operatør i Mexico med plan om vidare drift der.

2021 er første året Fjord1 har sendt fartøy til destruksjon og resirkulering.

Avfallsplanar

Selskapet har omfattande avfallsplanar for alle avdelingar, som skal sikre at avfall blir levert til mottaksordning på land. Planane tilfredstillar krav iht Marpol vedlegg V.

Planane skil mellom

- Plast
- Papp/Papir
- Matavfall
- Restavfall
- Driftsavfall
- Elektroavfall
- Lasterestar, (ikkje miljøskadeleg)
- Lasterestar, (miljøskadeleg)

Rapportering og kontroll på avfall frå fartøya har eit tydeleg forbettringspotensial.

Etiske krav ved større innkjøp, nybygg og større ombyggingsprosjekt

Etiske vurderingar og forplikningar er blitt eit stadig viktigare element med omsyn til berekraft, og ikkje minst gjennom globalisering knytt til innkjøp og anskaffingar. Omverda har generelt ei sterkare forventning til etisk oppfølging i slike prosessar.

Fjord1 er opptatt av at alle leverandørar følgjer samfunnsmessig norm, og sosialt og etisk ansvar. I standardvilkåra ved innkjøp er det difor lagt inn ein eigen klausul med krav til dette.

I perioden med flåtefornying, elektrifisering og dei store ombyggingsprosjekta, har Fjord1 tydeleggjort sitt fokus på etikk og menneskerettigheter i innkjøpsprosessar. Dette kjem spesielt godt fram gjennom at selskapet inkluderer "DIFI og Etisk handel Noreg" sine "Standard kontraktsvilkår for å ivareta grunnleggande menneskerettigheter i leverandørkjeda", direkte inn kontraktstekst for nybygg og større ombyggingskontraktar.

Fjord1 inkluderer desse klausulane i kontraktane uavhengig om innkjøpa vert gjort ved norske eller utanlandske verft.

Selskapet har ovanfor alle leverandørar tatt atterhald om retten til å gjennomføre inspeksjon og kontroll av dokumentasjon eller lokasjonar som selskapet meiner er relevant for oppfylgning av vilkåra.

Dette er eitt av områda selskapet vil styrke ytterlegare, både i samsvar med selskapet sine berekraftsmål, rapporteringar, inspeksjonar/revisjonar av leverandørar til Fjord1.

Fjord1 AS
Strandavegen 15
6905 Florø

www.fjord1.no